

Ouderbetrokkenheid van migrantenkinderen (P2T-COMMUNITY)

Projectnummer 2022-1-BE02-KA220-ADU-000087395

Het ontdekken van belemmeringen, kansen en manieren voor ouderbetrokkenheid van migrantenkinderen op basisscholen

Syntheseverslag: **SAMENVATTING**

Co-funded by
the European Union

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend

daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

Aangepast door Onderwijscentrum Geoss

Maart

2023

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

**Co-funded by
the European Union**

Het P2T-COMMUNITY-project voor de betrokkenheid van ouders van migrantenkinderen is een Erasmus+-project van 24 maanden dat gericht is op ouders van migranten/vluchtelingen om hen meer te betrekken bij het schooltraject van hun kinderen. Het richt zich ook tot leerkrachten van lagere en kleuterscholen, omdat het de opbouw van een diepere en productievere relatie met deze ouders vergemakkelijkt. Een van de belangrijkste doelstellingen van het project is een betere communicatie tussen ouders en leerkrachten tot stand te brengen om immigrantenkinderen effectiever te helpen in hun schoolproces. De activiteiten van het project worden uitgevoerd in 5 verschillende partnerlanden: Oostenrijk, België, Griekenland, Italië en Slovenië.

De activiteiten van het project omvatten onder meer een transnationaal rapport dat ingaat op de belemmeringen en de behoeften van migranten/vluchtelingenouders voor hun betrokkenheid bij het onderwijssysteem in de deelnemende landen van het P2T-COMMUNITY-project. Relevant nationaal, regionaal en lokaal beleid inzake ouderbetrokkenheid bij het onderwijs wordt beschreven en de beste nationale praktijken voor ouderbetrokkenheid bij het onderwijs in elk deelnemend land worden in kaart gebracht.

Europese scholen worden cultureel diverser. In de klas zitten steeds meer immigranten en vluchtelingen met verschillende etnisch-culturele, religieuze en taalkundige achtergronden. Het aantal immigranten/vluchtelingen is de laatste jaren ook in alle deelnemende landen van het P2T-COMMUNITY-project toegenomen, vooral door de recente oorlog in Oekraïne. Volgens onderzoek kan een goede samenwerking tussen scholen, gezinnen en gemeenschappen leiden tot betere schoolprestaties van leerlingen. Kinderen doen het doorgaans beter op school als hun ouders actief betrokken zijn bij het schoolproces, communiceren met de school, schoolevenementen bijwonen, helpen met schoolwerk en bijles geven. In het geval van migrantenouders is dat vaak niet mogelijk door de omstandigheden waarin zij zich bevinden na hun verhuizing naar een vreemd land. De meeste ouders van migranten/vluchtelingen spreken de taal van het gastland

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

slechts in beperkte mate. Daarnaast kunnen zij problemen hebben met de aanpassing aan een nieuwe cultuur, lijden zij onder een laag inkomen/het zoeken naar werk, hebben zij vervoersproblemen, gebrek aan kennis en/of vertrouwen om hun kinderen te helpen met het schoolwerk, enz. Dit alles kan leiden tot het vermijden van communicatie met de school en een geringere betrokkenheid bij het schoolproces van hun kinderen, hetgeen kan bijdragen tot het slechte onderwijssucces van hun kinderen. In Italië bijvoorbeeld is het uitvalpercentage van studenten zonder Italiaans staatsburgerschap drie keer zo hoog als dat van hun Italiaanse collega's.

De feitelijke belemmeringen en behoeften van ouders van migranten/vluchtelingen zijn vastgesteld aan de hand van interviews en enquêtes met ouders en leerkrachten in alle deelnemende landen. Aangezien de interviews en enquêtes in elk land vooral lokaal werden gehouden, met inbegrip van één of twee scholen, kunnen we niet zeggen dat ze representatief zijn op nationale basis, maar ze geven wel een algemeen beeld van het onderwerp. De resultaten laten zien dat er aan de kant van migrantenouders en onderwijsprofessionals behoefte is aan aanvullende actie op het gebied van de betrokkenheid van migrantenouders bij het schoolproces.

Voor de interviews met de migrantenouders werd gebruik gemaakt van focusgroepen en één-op-één gesprekken. In elk land namen minstens 15 migrantenouders deel. De nationaliteiten van de deelnemende ouders waren vrij divers (in totaal namen 25 verschillende nationaliteiten deel), maar ongeacht de nationaliteit of het land waar ze momenteel verblijven, zijn de ouders het erover eens dat het belangrijk is om het onderwijs van hun kinderen te ondersteunen. Uit de interviews met de ouders blijkt dat zij over het algemeen tevreden zijn over de communicatie van de school over de schoolvorderingen of -problemen van hun kinderen. Deze communicatie gebeurt in de meeste gevallen face-to-face of via de telefoon; in Oostenrijk werden ook digitale diensten genoemd. Niettemin meldden de ouders dat zij momenteel weinig deelnemen aan de initiatieven van de school om hen bij andere activiteiten dan ouderavonden te betrekken wegens de taalbarrières en het gebrek aan tijd (België, Griekenland, Slovenië) of, zoals zij in Italië melden, dat er misschien geen gestructureerde activiteiten voor hun deelname binnen de school zijn. Wel toonden zij belangstelling voor het bijwonen van door de

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

scholen georganiseerde educatieve workshops. 27 % van alle deelnemende ouders vermeldde dat zij een taalworkshop zouden bijwonen. Ze waren ook geïnteresseerd in het opdoen van kennis over hoe ze hun kind konden helpen bij het studeren (20%) en in andere educatieve activiteiten zoals informatie inwinnen over het schoolstelsel, digitale vaardigheden leren en helpen bij de administratie (7%).

De enquête voor leerkrachten werd online uitgevoerd en in elk deelnemend land werden minstens 15 antwoorden verzameld. In de enquête werden vooral vragen gesteld over hun contact en/of relatie met migrantenouders en hun mening over de betrokkenheid van deze ouders bij de scholen. Uit de resultaten bleek dat de meerderheid van de leerkrachten in Griekenland vindt dat de ouders onvoldoende betrokken zijn bij de scholen (slechts 25% van de leerkrachten vindt dat ze voldoende betrokken zijn), terwijl in België de meerderheid van de leerkrachten (81%) vindt dat de ouders al voldoende betrokken zijn. In Italië vindt 66,7% van de leerkrachten dat de ouders voldoende betrokken zijn, in Slovenië 44,20% en in Oostenrijk 33%. De meeste leerkrachten zijn het erover eens dat de school zelf al veel doet om de betrokkenheid van de ouders te vergroten. Als we alleen naar deze resultaten kijken, zou dit betekenen dat de leerkrachten verwachten dat ouders meer moeite doen om te participeren. Hoe dan ook, de communicatie en de relatie tussen ouders en scholen moet altijd in twee richtingen gaan.

Anderzijds bleek uit de opmerkingen van de onderwijsdeskundigen dat sommige scholen minder en andere meer gemotiveerd zijn om mogelijkheden te bieden en activiteiten te organiseren voor de integratie van ouders (niet alleen de uren tussen leerkracht en ouder en de communicatie over de vorderingen van het kind). Adequate maatregelen voor de integratie van ouders ontbreken in het kader van de schoolsystemen.

De meerderheid van de leerkrachten (45%) denkt dat migrantenouders baat zouden hebben bij taalcursussen. 23,50 % denkt dat ze baat zouden hebben bij workshops over hoe ze hun kinderen kunnen helpen studeren en 19,70 % van de leerkrachten denkt dat ze baat zouden hebben bij workshops om het schoolstelsel van het gastland beter te leren kennen.

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

De resultaten van de enquête onder de onderwijsdeskundigen bevestigden het feit dat voor succesvolle programma's voor ouderbetrokkenheid een sterk kader en een doeltreffende uitvoering door de overheid nodig zijn. De Europese onderwijsruimte 2025 geeft onder meer prioriteit aan de betrokkenheid van ouders bij onderwijsprocessen en besluitvorming en maakt een bredere erkenning van ouders als partners in het onderwijs mogelijk.

Van de deelnemende landen aan het P2T-Community project valt Oostenrijk op door zijn positieve wetgeving, maatregelen en mogelijkheden voor ouderbetrokkenheid op school. Er zijn verschillende manieren voor ouderparticipatie vastgesteld, zoals de oudervereniging, ouderavonden in de klas, een klassenforum, een schoolforum en een comité van de schoolgemeenschap. Zomerschool voor ouders en opvoeders is ook een van de maatregelen om ouders het schoolsysteem beter te leren kennen. Het Oostenrijkse ministerie van Onderwijs stelt ook gratis downloadbaar materiaal in verschillende vreemde talen beschikbaar voor ouders over het onderwerp "de school begrijpen". Uit de Belgische, Italiaanse en Sloveense verslagen blijkt dat de wetgeving vooral gericht is op een gelijkwaardig onderwijsbeleid voor leerlingen (aanbieden van taallessen en integratiecursussen voor leerlingen, het maximum aantal migrantenleerlingen in een klas, extra middelen en onderwijstijd, enz. In Slovenië, bijvoorbeeld, heeft het ministerie van Onderwijs aanbevelingen opgesteld die de beginselen van ouderlijke samenwerking omvatten, maar hoe de ouders worden betrokken, wordt aan elke school overgelaten. Van de deelnemende landen wordt Griekenland het minst inclusief geacht wat betreft ouderbetrokkenheid.

Niettemin zijn er in alle deelnemende landen goede praktijken aangetroffen die gericht zijn op de betrokkenheid van migrantenouders. Deze worden uitgevoerd door initiatieven van scholen, verschillende NGO's of binnen verschillende nationale en/of internationale projecten. Er zijn nog geen projecten opgezet die zich richten op ouderbetrokkenheid op een manier die P2T-Community doet en die van grote waarde kunnen zijn voor scholen en kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese onderwijsruimte 2025.

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

Bron:

Het partnerschap van het P2T-COMMUNITY-project. (2023). Discovering barriers, opportunities, and ways for parental involvement of migrant children in primary schools, Synthesis report. Beschikbaar op: <https://p2tcommunity.eu/resources/>.

Gefinancierd door de Europese Unie. De opvattingen en meningen die worden geuit zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan daarvoor verantwoordelijk worden gesteld.

**Co-funded by
the European Union**